

98. Tilskipun, er nákvæmar ákveður ýmislegt viðvíkjandi prestaköllunum á Íslandi.

1865.
15. des.

Vér Kristján hinn Níundi o. s. frv. Gjörum kunnugt: Eptir að Vér höfum meðtekið þegnlegt álitsskjal Vors trúá alþingis um frumvarp, sem fyrir það hefir verið lagt, til tilskipunar, er nákvæmar ákveður ýmislegt viðvíkjandi prestaköllunum á Íslandi, bjóðum Vér og skipum fyrir á þessa leið:

1. grein.

Prestaköllunum á Íslandi skal skipt í þessa flokka:

1. Aðalbrauð með 700 rdl. tekjum og þar fram yfir.
2. Betri meðalbrauð með 500—700 rdl. tekjum.
3. Lakari meðalbrauð með 350—500 rdl. tekjum.
4. Fátæk brauð með minni tekjum en 350 rdl. á ári.

Tekjur brauðanna eru taldar eptir brauðamatsgjörð þeirri, er saman var árið 1853 og allramildilegast er staðfest í dag; en sú brauðamatsgjörð skal endurskoðuð á hverjum 15 ára fresti.

2. grein.

Konungur veitir aðalbrauðin, en stiptsyfirvöldin á Íslandi veita eptir þeim ákvörðunum, sem um það efni gilda, þau brauðin, er heyra til 2. og 3. flokki að áskildri allrahæstri staðfesting, og þau, er heyra til 4. flokki, án slíkrar allrahæstu staðfestingar.

3. grein.

Um ákvörðun eptirlauna þeirra, er uppgjafaprestar fá af brauðunum, skal farið að á sama hátt og hingað til þannig, að héraðsprófasturinn kveður til two presta, er í grennd búa, og býr til með þeim uppástungu um, hver eptirlaun prestur sá, er frá brauðinu fer, eigi að fá af því; síðan skal leggja uppástungu þessa undir úrskurð stiptsyfirvaldanna. Eptirlaunin mega að öllum jafnaði ekki vera hærri en þriðjungur af hinum vissu tekjum brauðsins, eins og þær eru ákveðnar í tilskipun 6. dag janúarmá. 1847 5. grein. Þegar ákveðin eru eptirlaun uppgjafaprests af brauði, skal ágóðinn af prestssetrinu, eður af jörd þeirri, sem prestinum er fengin til ábúðar, þar að auki talinn með, eins og hann er tilfærður með tekjum brauðsins í brauða-

1865.
15. des.

matsgjörð þeirri, er getið er um í 1. grein; þó skal þetta ekki eiga sér stað á þeim brauðum, sem eptir áðurgreindri brauðamatsgjörð gefa af sér minni tekjur en 350 rdl. á ári.

4. grein.

Uppgjafapresti skal einsog hingað til heimilt að fá sinn hluta af tekjum brauðsins í þeim landaurum, sem þær eru goldnar með, lögum samkvæmt, hvort sem hann býr innan sóknar eður utan. Ef hann býr utan sóknar og hann ekki sjálfur getur heimtað sinn hluta af landaurunum, skal hann hafa erindsreka í sókninni, er fyrir hans hönd gjöri þær ráðstafanir, sem þörf er á í þessu efni.

Nú óskar uppgjafapresturinn, að eptirmaður sinn heimti allar hinar vissu tekjur brauðsins og greiði sér síðan þann hluta þeirra, er honum ber, þá getur eptirmaðurinn eigi skorazt undan því; en þegar svo er ástatt, borgar hann uppgjafaprestinum eptirlaun hans eptir verðlagsskráar verði á sérhverjum þeim eyri, sem gjaldendur greiða í tekjurnar, lögum samkvæmt, og skal presturinn í brauðinu í því skyni semja nákvæman reikning yfir allar þær tekjur af brauðinu, sem hér koma til greina, og tilgreina hverja fyrir sig, reikna þær síðan til peninga eptir verðlagsskrá þess árs og greiða svo uppgjafaprestinum hans hluta af þeim. Nú ber svo til, að nokkuð af hinum vissu tekjum brauðsins er ófáanlegt hjá gjaldendum, þá skal skaðanum skipt í réttu hlutfalli milli uppgjafaprestsins og eptirmanns hans. Ef ágreiningur verður um, hvort reikningurinn um tekjurnar sé réttur, þá skal það mál boríð undir héraðsprófastinn, og ef hann eigi getur komið sættum á, leggur hann málið undir úrskurd stiptsyfirladanna og skýrir þeim um leið fra álti sínu um það.

5. grein.

Í eptirlaun prestaekkna bæði eptir þá presta, sem deyja meðan þeir þjóna brauði, og líka eptir uppgjafapresta, ef þær voru þeim giptar meðan þeir þjónuðu brauðinu, skal goldið af vissum tekjum aðalbrauðanna $\frac{1}{8}$, betri meðalbrauða $\frac{1}{10}$ og laki meðalbrauða $\frac{1}{12}$ samkvæmt reglunum í tilskipun 6. dag janúarmáni. 1847 5. grein, þó skal ágóðinn af prestssetrinu meðtalinn.

Prestur sá, er brauðinu þjónar, greiðir ekkjunni hennar hluta af tekjunum annaðhvort í skileyri eður, ef hún óskar þess, eptir verðlagsskráar verði á þeim landaurum, sem goldnir eru í tekjurnar, eptir nákvæmum reikningi, er presturinn semur um allar vissar tekjur af brauðinu og hverja þeirra fyrir sig, og skal sá reikningur á ári hverju lagður undir endurskoðun og samþykti prófasts.

1865.
15. des.

Nú eru fleiri en ein ekkja í brauði, skal þá eptirlaununum skipt milli þeirra eptir niðurjöfnun prófasts.

Samkvæmt allrahæstu konungsbréfi 5. dag júnímán. 1750 skal ekkjunni heimilt að kjósa sér til ábúðar hverja af kirkjujörðum braudsins, er henni þykir sér hagkvæmust, en afgjald það, er svara ætti af jörðinni, á að koma upp í eptirlaunin; svo skal og að öðru leyti farið eptir ákvörðununum í konungsbréfi þessu viðvikjandi rétti prestaekkna til að kjósa sér eður láta útleggja sér jörð til ábúðar.

6. grein.

Nú hefir prestsekja ánnið sér rétt til eptirlauna af brauði, sem gjalda hefir átt af eptirlaun til prestekkju eptir reglum þeim, sem að undanförnu hafa verið í gildi, en sem eptirleiðis verður undanþegið slískri skyldu eptir ákvörðuninni í næstu grein hér á undan, smbr. 1. gr., þá heldur hún fyrir sjálfa sig rétti þeim, er hún hefir ödlazt. Hið sama er um konur þeirra presta, er nú þjóna slíkum brauðum.

7. grein.

Í staðinn fyrir árgjald það, er nú hvílir á sumum brauðum á Íslandi, skal til styrks handa fátækum uppgjafastum og prestaekkjum greidt árgjald, eptir því hlutfalli, er nú skal sagt:

Af brauðum, sem eptir brauðamatsgjörð þeirri, sem um er getið í 1. grein, eru metin

150—350 rdl. skal greiða $\frac{2}{3}$ sk. af hverjum ríkisdal,

350—500 — — — 1 — — —

500—700 — — — $1\frac{1}{3}$ — — —

700 og þar framyfir — $1\frac{2}{3}$ — — —

Af þeim brauðum, sem minna gefa af sér í tekjur en 150 rdl. á ári, skal ekki greidt neitt árgjald; en þarsem prestekkja

1865.
15. des.

er í brauði, og fær af því eptirlaun, fellur burt helmingur árgjaldsins, og þar, sem er uppgjafaprestur, allt árgjaldið.

Prestarnir skulu greiða héraðsprófastinum árgjaldið fyrir lok desembermánaðar ár hvert, en hann sendir alla upphæðina til biskups svo snemma, að fēð sér komið til hans fyrir sýnódus 10. dag júlíman. næst á eptir.

Féi því, sem greiðist með árgjöldunum, skal skipt í two hluti jafnstóra; fá uppgjafaprestar annan helminginn en prestakjurnar hinn.

Fénu skal skipt niður á sýnódus fundi.

8. grein.

Tilskipan þessi öðlast lagagildi 6. dag júnímán. 1867.

Eptir þessu eiga allir blutaðeigendur sér þegnlega að hegða. Gefið í höll Vorri Fredensborg, 15. dag desembermánaðar 1865.

Brauðamat á Íslandi,
samið árið 1853 og allramildilegast staðfest með konungs-úrskurði dagsettum 15. dag desembermán. 1865 ásamt tilskipun frá sama degi, er nákvæmar ákveður ýmislegt við-víkjandi prestaköllunum á Íslandi.

Norðurmúla profastsdæmi:	rd.	sk.
1. Skeggjastaðir	187.	38
2. Hof í Vopnafirði	856.	4
3. Hofteigur	263.	28
4. Kirkjubær í Tungu	459.	82
5. Valþjófsstaður	457.	31
6. Ás í Fellum	220.	60
7. Hjaltastaður og Eyðar	397.	78
8. Desjarmýri	205.	7
9. Klyppstaður	176.	60
Suðurmúla prófastsdæmi:		
10. Dvergasteinn	282.	91
11. Vallanes	427.	63
12. Hallormsstaður	264.	3

	rd.	sk.	1865. 15. des.
13. Þingmúli	225.	12	
14. Skorastaður	286.	9	
15. Hólmar í Reyðarfirði		600.	
16. Kolfreyjustaður	377.	43	
17. Stöð	123.	49	
18. Heydalir	497.	90	
19. Berufjörður	265.	48	
20. Hof í Álptafirði	353.	85	
 Austurskaptafells prófastsdæmi:			
21. Stafafell	291.	10	
22. Bjarnanes	236.	29	
23. Einholt	206.	45	
24. Kálfafellsstaður	134.	62	
25. Sandfell	82.	43	
 Vesturskaptafells prófastsdæmi:			
26. Kálfafell á Síðu	92.	3	
27. Kirkjubæjar klaustur	374.	17	
28. Meðallands þing	161.	73	
29. Ásar	106.	22	
30. Þykkvabæjar klaustur	152.	63	
31. Reynis þing	224.	58	
32. Sólheima þing	208.	70	
 Rangárvalla prófastsdæmi:			
33. Eyvindarhólar	315.	69	
34. Holt undir Eyjafjöllum	549.	92	
35. Stóridalur	121.	86	
36. Fljótshlíðar þing	191.	29	
37. Breiðabólstaður í Fljótshlíð	857.	13	
38. Landeyja (Kross) þing	387.	16	
39. Keldna þing	264.	41	
40. Oddi	757.	19	
41. Stóruvellir	276.	47	

1865. 15. des.		rd. sk.
42. Efriholta þing	. . . . .	257. 94
43. Kálfholt	. . . . .	319. 88
44. Vestmannaeyjar	. . . . .	843. 30
Árnes prófastsdæmi:		
45. Stórinúpur	. . . . .	150.
46. Hruni	. . . . .	408. 72
47. Hrepphólar	. . . . .	200.
48. Ólafsvellir	. . . . .	218.
49. Hraungerði	. . . . .	446. 31
50. Gaulverjabær	. . . . .	382. 63
51. Stokkseyri	. . . . .	467. 83
52. Torfastaðir	. . . . .	344.
53. Miðdalur	. . . . .	170.
54. Mosfell í Grímsnesi	. . . . .	156.
55. Klausturhólar	. . . . .	229. 64
56. þingvellir	. . . . .	240. 32
57. Arnarbæli	. . . . .	470. 54
58. Vogsósar	. . . . .	136.
Gullbringu og Kjósar prófastsdæmi:		
59. Staður í Grindavík	. . . . .	173. 87
60. Útskálar	. . . . .	475. 72
61. Kálfatjörn	. . . . .	373. 46
62. Garðar á Álptanesi	. . . . .	701. 59
63. Reykjavík	. . . . .	1,014. 22
64. Mosfell í Mosfellssveit	. . . . .	286. 52
65. Kjalarnes þing	. . . . .	257. 60
66. Reynivellir	. . . . .	250. 24
Borgarfjarðar prófastsdæmi:		
67. Saurbær á Hvalfjarðarströnd	. . . . .	257. 8
68. Garðar á Akranesi	. . . . .	310. 52
69. Melar	. . . . .	279. 78
70. Hest þing	. . . . .	229. 86

71. Lundur	rd. 198.	sk. 7	1865. 15. des.
72. Reykholt	420.	77	

Mýra prófastsdæmi:

73. Gilsbakki	282.	22
74. Hvammur í Norðurárdal	280.	71
75. Stafholt	534.	86
76. Borg	388.	63
77. Staðarhraun	172.	15
78. Hítardalur	714.	70
79. Hítarness þing	371.	53

Snæfellsness prófastsdæmi:

80. Miklaholt	351.	91
81. Staðastaður	562.	2
82. Breiðavíkur þing	187.	
83. Nes þing	347.	15
84. Setberg	393.	22
85. Helgafell	459.	81
86. Breiðabólstaður á Skógarströnd	299.	62

Dala prófastsdæmi:

87. Miðdala þing og Kvennabrekka	518.	17
88. Hjardarholt	296.	43
89. Hvammur í Hvamssveit	442.	52
90. Skarðs þing	332.	22
91. Saurbæjar þing	210.	6

Barðastrandar prófastsdæmi:

92. Garpsdalur	429.	6
93. Staður á Reykjanesi	400.	
94. Gufudalur	184.	67
95. Flatey	173.	80
96. Brjámslækur	219.	43
97. Sauðlauksdalur	258.	68

1865.

15. des.

	rd.	sk.
98. Selárdalur	400.	
99. Otrardalur	112.	48
Vestur-Ísafjarðar prófастsdæmi:		
100. Rafnseyri	201.	28
101. Álptamýri	127.	39
102. Sandar í Dýrafirði	172.	91
103. Dýrafjarðar þing	227.	50
104. Holt í Önundarfirði	376.	89
105. Staður í Súgandafirði	87.	80
Norður-Ísafjarðar prófастsdæmi:		
106. Eyri við Skutulsfjörð	379.	62
107. Ögur þing	202.	5
108. Vatnsfjörður	400.	
109. Kirkjubóls þing	118.	9
110. Staður á Snæfjallaströnd	98.	30
111. Staður í Grunnavík	191.	79
112. Staður í Ádalvík	137.	37
Stranda prófастsdæmi:		
113. Árnes	139.	26
114. Staður í Steingrímsfirði	376.	51
115. Tröllatunga	196.	5
116. Prestsbakki	220.	35
Húnavatns prófастsdæmi:		
117. Staður í Hrútafirði	145.	
118. Staðarbakki	401.	72
119. Melstaður	534.	8
120. Tjörn og Vesturhóphólar	292.	41
121. Breiðabólstaður í Vesturhópi	521.	76
122. Þingeyra klaustur	337.	81
123. Undirfell	318.	5
124. Hjaltabakki	107.	38

	rd.	sk.	1865.
			15. des.
125. Auðkúla	243.	64	
126. Blöndudalshólar	266.	90	
127. Bergstaðir	259.	40	
128. Höskuldsstaðir	380.	20	
129. Hof á Skagaströnd	233.	5	
 Skagafjarðar prófastsdæmi:			
130. Hvammur í Laxárdal	164.	43	
131. Fagranes	177.	65	
132. Reynistaðar klaustur	185.	73	
133. Glaumbær	543.	51	
134. Mælifell	323.	10	
135. Goðdalir	191.	1	
136. Miklibær í Blönduhlíð með Flugumýrar sökn	389.	90	
137. Hólar í Hjaltadal með Hofstaða sökn	377.	44	
138. Hof og Miklibær í Óslandshlíð	290.	42	
139. Fell í Sléttuhlíð	200.	84	
140. Barð í Fljótum	367.	13	
141. Knappstaðir	93.	49	
142. Rípur	124.	86	
 Eyjafjarðar prófastsdæmi:			
143. Hvanneyri	150.	45	
144. Kvíabekkur	257.	7	
145. Tjörn og Upsir	362.	68	
146. Vellir	326.	13	
147. Staðriárskógar	147.	16	
148. Möðruvalla klaustur	398.	90	
149. Bægisá og Myrká	344.	79	
150. Glæsibær	272.	84	
151. Hrafnavil	652.	82	
152. Grundar þing	232.	2	
153. Mikligardur	165.	57	
154. Saurbær	284.	56	
155. Miðgarðar í Grímsey	99.	3	

1865.
15. des.

Þingeyjar prófastsdæmi:	rd.	sk.
156. Laufás	336.	50
157. Höfði	233.	94
158. Þönglabakki	131.	38
159. Háls í Fnjóskadal	314.	59
160. Þóroddsstaður	248.	11
161. Lundarbrekku þing	177.	62
162. Mývatns þing	164.	33
163. Grenjaðarstaður	709.	50
164. Múli og Nes	451.	55
165. Helgastaðir	237.	53
166. Húsavík	233.	80
166. Garður í Kelduhverfi	179.	84
168. Skinnastaðir	217.	49
169. Presthólar	166.	40
170. Svalbarð í Þistilfjörði	278.	21
171. Sauðanes	382.	22

Ástæður þessarar tilskipunar:

Samkvæmt konungsúrskurði 5. maímán. 1865 var lagt fyrir alþingi það ár frumvarp til tilskipunar, er nákvæmar ákvæður ýmislegt viðvikjandi prestaköllunum á Íslandi; er frumvarp þetta með ásteðum stjórnarinnar fyrir því prentað í tíðindum frá alþingi 1865 II, 146.—156. bls. og álitsskjali þingsins til konungs á 307.—310. bls. Í álitsskjali þessu biður þingið um, að frumvarpið fái lagagildi, með þeim breytingum, er nú skal greina.

1. Að í 1. lið 4. greinar sè á eptir orðunum „sem þær eru goldnar með” bætt við: „lögum samkvæmt”, og að sömu orðum sè bætt við í 2. lið greinarinnar á eptir orðunum: „sem gjaldendur greiða í tekjurnar.”
2. Að upphaf 5. greinar verði þannig orðað: „Í eptirlaun prestaeckna bæði eptir þá presta, sem deyja meðan þeir þjóna brauði, og líka eptir uppgjafapresta, ef þær voru þeim giptar, meðan þeir þjónuðu brauðinu”.

3. Að þessum orðum í 2. lið sömu greinar: „eptir samkomulagi við hana” sè sleppt úr, og í stað þeirra verði á eptir orðunum: „annaðhvort í skileyri eður”, bætt inn í: ”ef hún óskar þess.”
4. Að í síðasta lið sömu greinar sèu felld úr þessi orð: „og presturinn ekki þarf að hafa til afnota fyrir sjálfan sig”.
5. Að öðrum lið 7. greinar verði þannig breytt:

„Af brauðum, sem eptir brauðamatsgjörðinni fra 1853 eru metin:

150—350	rd.	skulu	greiddir	$\frac{2}{3}$	sk.	af	hverjum	ríkisdal
350—500	-	-	-	1	-	-	-	-
500—700	-	-	-	$1\frac{1}{3}$	-	-	-	-
700 og meira	-	-	-	$1\frac{2}{3}$	-	-	-	-

6. Að í 8. grein sè orðunum: „1. dag janúarmán. 18..” breytt í: „frá 6 degi júnímán. 1867”.

Breytingar þær, sem til greindar eru í 1., 3., 4. og 6. tölulið, gjöra engan verulegan efnismun, og þótti því ekkert vera því til fyrirstöðu að fallast á þær. Að því er þessu næst snertir viðbæti þann við 5. grein, sem til greindur er í 2. tölulið, og miðar til að útskýra nákvæmar, hverjar prestekkjur skuli hafa rött á að fá eptirlaun, þá hefjr konungfulltrúi á alþingi lagt á móti því í álitsskjali sínu um málid, að viðauka þessum sè bætt inn í lögini, bæði af því að hann sè óþarfur, og af því að með honum sè ákveðið, að prestekkjum, er gipzt höfdu manni sínum, eptir að hann hafði fengið lausn, beri engin eptirlaun af brauði því, sem hann hafði verið prestur í, þar sem þeirri spurningu, hvort þeirri prestekkju, sem svona er ástatt fyrir, beri réttur til eptirlauna eður ei, er ósvarað í frumvarpinu, og megi því láta dómstólan skera úr henni, ef svo ber undir; en það álítur konungfulltrúi vera réttast, með því að mönnum ekki ber saman um, hvernig eigi að leysa úr henni. Það þótti samt sem áður réttara að taka viðauka þann, sem alþingi hafði stungið uppá, í lögini, til þess að skera með berum orðum úr efamáli því, er konungfulltrúi hafði vikið á, og það því fremur, sem ástæðan til þess, að áþekk ákvörðun ekki var sett í frumvarpið, var sú, að spurning þessi alls ekki var álitin vafasöm. Breytingin á 7.

1865.
15, des.

1865.

15. des.

grein um það, hvernig greiða skuli árgjaldið handa fátækum uppgjafaprestum og prestekkjum, er til greint er í 5. tölulíð, gjörir að verkum, að árgjaldið kemur jafnara niður, og verður þaraðauki góðum mun herra. Þareð nú hækkun þessi á árgjaldinu sérslagi kemur niður á skástu brauðunum, sem helzt eru fær um að bera það, og með því að uppgjafaprestunum ekki veitir af að fá eins mikinn styrk, og unnt er að útvega þeim, þóku gildar ástæður til þess að fallast á breytingu þá, sem hér ræðir um.

Eins og vikið er á í ástæðum stjórnarfrumvarpsins, kom fram uppástunga á sýnódus, er haldinn var í Reykjavík árið 1853, um að láta semja nýja brauðamatsgjörð yfir öll brauð á Íslandi, með því að ekki verður neitað, að brauðamatsgjörðirnar, er gilt hafa allt til þessa, fyrir Skálholts stipti frá 1737 og fyrir Hóla stipti frá 1748, eru orðnar úreltar vegna breytinga þeirra, er bæði hafa orðið á tekjum ýmsra brauða þenna langa tíma, og líka á hlutfallinu milli peninga og landaura. Biskupinn á Íslandi lét síðan alla presta á landinu skýra frá, hvað tekjurnar af brauðum þeirra hefðu verið miklar um 5 seinustu árin að meðaltali, á þann hátt, að þeir fylltu úti eyðublöð, er búin voru til í því skyni, og var hin nýja brauðamatsgjörð síðan samin eptir skýrslum þessum. Stiptsyfirvöldin fóru fram á, að brauðamatsgjörð þessi væri staðfest af konungi, en kirkju- og kennslustjórninni þókti réttast, að hún væri lögð fyrir sýnódus, svo að hann segði álit sitt um hana, áður en hún væri staðfest. Sýnódus lagði með því, að brauðamatsgjörðin yrði staðfest af konungi, en stakk þó uppá þeim breytingum, að Hólmar í Reyðarfirði væri metnir 600 rdl., og Staður á Reykjanesi, Selárdalur í Barðastrandarsýslu og Vatnsfjörður í Ísafjarðarsýslu væri metnir 400 rdl. Loksins hafa stiptsyfirvöldin gjört þær breytingar á brauðamatsgjörðinni, sem leidt hafa af því, að einstöku brauð síðan 1853 hafa verið lögð saman um stundarsakir, eða að þeim hefir verið skipt niður á milli næstu brauða.

Þá er málefni þetta var rædt á alþingi, var það ítarlega tekið fram, að brauðamatsgjörð þessari væri í mörgu ábótavant, að hún væri ónákvæm, og að nokkur brauð hefðu breytzt tals-

vert síðan að hún var samin. Kom því fram á þinginu það breytingaratzvæði, að í stað orðanna í 1. grein frumvarpsins: „er samin var árið 1853 og allramildilegast staðfest . . .” væri sett: „er samin var árið 1853, en sú brauðamatsgjörð skal endurskoðuð á hverjum 15 ára fresti, og síðan allramildilegast staðfest.” Hinn síðasti kafli breytingaratzvæðisins þókti samt svo ólögulegur, að þingið þóktist ekki geta fallizt á uppástunguna þannig orðaða; en með því endurskoðun brauðamatsgjörðarinnar samt sem áður var álitin nauðsynleg, samþykkti þingið, að þessa skyldi getið í ástæðum álitsskjalsins til konungs, svo að stjórninni yrði kunn ósk alþingis um þetta efni. Konungsfulltrúi lagði líka fram með þessari ósk þingsins í álitsskjali sínu, og þókti stjórninni vera gildar ástæður til að taka hana til greina. En með því að líklegt er, að endurskoðunin gjöri að verkum, að brauð þau, er talin eru upp í 2. grein, og nefud eru aðalbrauð, verði ekki ávallt hin sömu, var álið rættast að sleppa upptalningu þessari, og það því fremur, sem hún í sjálfa sér er óþörf, þar sem aðalreglan, að konungur skuli veita þau brauð, sem eru metin 700 rdl. eða þar fram yfir, verður hin sama. Af sömu ástæðu var orðunum í 3. grein frumvarpsins: „brauðamatsgjörð þeirri, er samin var árið 1853” breytt í: „brauðamatsgjörð þeirri, er getið er um í 1. grein”, og áþekk breyting gjörð í 2. lið 7. greinar.

1865.
15. des.

99. Bréf dómsmálastjórnarinnar til sýslumannsins í Nordurmúlasýslu, um eptirgjöf á lestagjaldi.

18. des.

Í bréfi 7. októbermán. þ. á. hafið þér, herra sýslumaður, skýrt frá, að hollenzk skonnorta, Concordia að nafni, frá Veedam, $44\frac{1}{2}$ lesta stór, er kom með kolafarm til hvalaveiðamannanna Roys og Lilliendahls, hafi brotnað á Seyðisfirði aðfaranóttina 13. dag septembermán. s. á. og sokkið áður en búið var að skipa neinu af farminum upp og án þess að neinu yrði bjargað nema einum bát. Hafið þér fyrir hönd skipstjórans J. U. Boek-